

[Thestrup.]

De nu fremsatte lovforslag, som vi i henhold til det forlig, der er afsluttet, giver vor fulde og ubetingede støtte, indeholder følgende regler:

1. Huslejelovgivningen er udvidet til at gælde teatre, sportslokaler, garager, stalde o. lign.

2. Huslejekontrollen er udvidet til at omfatte det nye, ikke-støttede byggeri, idet lejen i dette, hvis den ikke er rimelig, kan nedsættes af nævnet. Det her foreliggende forslag afviger fra forslaget i 1948 ved, at der i det gamle forslags § 74 var givet regler om, at lejen i de nye ejendomme skulle fastsættes af nævnet på grundlag af ejendommens anskaffelsessum, finansieringsplan og driftsbudget.

3. De frivillige overenskomster er bibeholdt, men således at de kan tilsidesættes af nævnet, hvis det skønnes, at de indeholder bestemmelser, der ikke er rimelige.

4. Det såkaldte frie lejde er ikke brudt, men der gives ikke i fremtiden frit lejde i spørgsmål om misforholdsleje.

5. Der er en nævnsordning, der er baseret på adgang til appel til boligretten, d. v. s. den ordinære underret med en lejer og en udlejer som bisiddere, og der er sikret, at nævnet får en upartisk sammensætning. Afgørelserne ligger derfor ikke i sidste instans i ministerens hånd, men i de uafhængige domstoles hånd.

6. Der er opnået adgang til forhøjelse af lejen i de gamle lejemaal efter de regler, som den højtærede boligminister har gjort rede for, nemlig henholdsvis 12, 13, 15 og 17 pct. af 1939-lejen, hvoraf henholdsvis 5, 6 og 10 pct. efter bestemmelser, der vel ikke giver en generel forhøjelse, men dog en forhøjelse af mere almindelig karakter, og resten er rent individuelt bestemt, afhængigt af vedligeholdelsen.

7. Der er sket en betydelig udvidelse af adgangen til opsigelse i tofamiliesejendomme.

8. Hvad byggestøtteloven angår, er der endelig sket en sådan forhøjelse af lånegrænserne for det private og det sociale byggeri, at ligestilling på dette område er meget nær ved at være nået.

Således er de krav, der blev stillet, og således er det, der blev opnået. Der er endnu tre regler, som det er af betydning at mærke sig, når man skal bedømme mit partis principielle stilling til dette spørgsmål og det indgåede forlig:

1. Der er i det foreliggende forslag sket ændringer i udlejerens vedligeholdelsespligt,

således at den er sat i forhold til ejendommens afkastning.

2. Fastsættelsen af huslejen i det sociale byggeri er i sidste instans overladt til ministeren, beror på ministerens godkendelse.

3. Der er sket en udvidelse af børnetilskuddene i det alledyreste byggeri, byggeriet efter 1. januar 1950.

Disse tre sidste regler er mere fremkaldt af den økonomiske situation, vi befinder os i, end fremkommet som følge af principielle krav fra noget af de politiske partier.

Vi har således nået en del af det, vi ønskede, men vi har til gengæld givet afkald på en del, og man kan så spørge, om det ikke havde været klogere af mit parti ikke at gå ind i et forlig, om vi ikke havde stået stærkere, hvis vi havde afvist et sådant.

Jeg skal hertil svare, at så væsentlige grunde taler for dette forlig, at det ville have været urigtigt af os af hensyn til partipolitiske betragtninger at gå imod det.

Den første af de grunde, jeg skal nævne, er den, at tilstanden på boligområdet var ved at udvikle sig hen i retning af det utålelige. Den nuværende tilstands mangler er i den sidste tid blevet mere og mere iøjnefaldende. Forliget tilsigter at afhjælpe en del af disse mangler og mildne ulemperne ved andre. Jeg skal nævne nogle eksempler.

Forslaget giver adgang til forhøjelse af lejen i de gamle ejendomme, hvilket både af retfærdighedsgrunde og af hensyn til vedligeholdelsen var en nødvendighed. Man har heroverfor anført, at en forhøjelse af lejen i disse ejendomme i stort omfang var gennemført ved de frivillige overenskomster. Dertil er imidlertid at bemærke, at en forhøjelse langtfra er sket i alle ejendomme, at forhøjelsen ikke kommer op på de beløb, som loven nu åbner adgang til at få, og at den forhøjelse, der er sket, ikke er sket lige- ligt; nogle steder, hvor den burde være sket, er den ikke sket, netop fordi den forudsatte frivillighed, måske fordi lejeren har sat sig imod, måske fordi ejeren ikke har gjort nok for at få den. Denne ulighed mellem ejendomme af ens værdi og samme byggealder er det lovens hensigt at åbne adgang til at få fjernet. Det er lovens mening, at udlejerens med den besværlige lejer skal have samme adgang til at få forhøjelse som udlejerens med den rimelige lejer.

Forskellen mellem de forskellige huslejeniveauer er yderligere udvidet ved den stigning i byggeudgifterne, der har fundet sted i det sidste halvandet år. Hvad denne forskel mellem huslejeniveauerne betyder, har så ofte været drøftet, at jeg ikke skal komme